

Ortopedisk kirurgi

Om utdanningsvirksomheten

Helgelandssykehuset HF er lokalsykehus for en befolkning på ca. 77 000 innbyggere fordelt på 18 kommuner på Helgeland. Helgelandssykehuset har ca. 2400 ansatte og har en klinikkjennomgående organisering med lokalisasjoner i Sandnessjøen, Mosjøen, Mo i Rana og Brønnøysund. Hovedkontoret ligger i Sandnessjøen. Helgelandssykehuset tilbyr utdanning innen 18 spesialiteter. For alle spesialitetene må LIS ha spesialiseringsperiode ved et samarbeidende foretak for å få fullført alle læringsmål. Administrerende direktør har det øverste ansvaret for spesialistutdanningen for leger i Helgelandssykehuset. Administrerende direktør har delegert beslutningsmyndighet for utdanningen av spesialister i del 1 og del 2/3 til henholdsvis LIS 1-komite og overordnet utdanningsutvalg. Videre ligger ansvaret for å følge opp utdanningsvirksomhetens plikter etter Spesialistforskriftens aktuelle paragrafer i linjeledelsen i foretaket. Overordnet utdanningsutvalg skal bidra til at utdanningen av LIS skjer innen faglig forsvarlige rammer og på en måte som sikrer god kvalitet og gjennomstrømming i utdanningsløpet. Utvalget ledes av medisinsk direktør og består av kliniksjefer, utdanningskoordinerende overlege, HR-rådgiver, representanter for utdanningsansvarlige overleger og foretakstillitsvalgt for Yngre legers forening.

Om klinikken

Kirurgisk klinikk er organisert i tre avdelinger lokalisert til Mosjøen, Sandnessjøen og Mo i Rana, samt fødestue ved DMS i Brønnøysund. Klinikken ivaretar lokalsykehusfunksjonen for Helgelands befolkning innen fagområdene generell kirurgi, gastroenterologisk kirurgi, obstetrikk og gynekologi, ortopedi, urologi, øre-nese-hals og plastikkirurgi. Sykehusenhetene i Sandnessjøen og Mo i Rana er akuttsykehus med traumefunksjon. Det er noe variasjon i behandlingstilbudet ved de ulike avdelingene avhengig av funksjonsfordelingen innad i foretaket

Kirurgisk klinikk Mo i Rana

Helgelandssykehuset Mo i Rana er et lokalsykehus med akuttfunksjon og traumefunksjon for et opptaksområde med ca. 34 000 innbygger. Kirurgisk klinikk ivaretar her fagområdene generell kirurgi, gastrokirurgi og føde/gyn for innbyggerne i sitt opptaksområde, og har funksjonsfordelt ortopedi for hele Helgeland. Kirurgisk klinikk avdeling Mo i Rana er organisert i en enhet for leger, en enhet for kirurgisk/ortopedisk sengepost med 22 senger, en enhet for gynekologi/fødeavdeling og en enhet for poliklinikk

Ortopedisk seksjon Mo i Rana

Ortopedi er funksjonsfordelt til Mo i Rana og seksjonen har dermed et opptaksområde med ca 77000 innbyggere. Det tilbys elektiv behandling for ortopediske sykdommer som tilfaller et lokalsykehus. I 2021 gjennomførte seksjonen blant annet ca. 120 hofteproteser, ca. 70 kneproteser og ca. 500 dagkirurgiske inngrep. Akutte ortopediske tilstander utgjør en stor andel av aktiviteten, deriblant over 100 lårhalsbrudd årlig. Ortopedien har høy aktivitet også på poliklinikken med ca. 7000 konsultasjoner årlig.

Seksjonen har 6 fast ansatte overleger og mulighet til å utdanne opp til 6 LIS 3 samtidig. Det er godt samarbeid med ortopedisk avdeling i NLSH, UNN og St. Olavs Hospital.

For å få oppfylt alle læringsaktiviteter og læringsmål i spesialistutdanningen i ortopedi må LIS gjennomføre en spesialiseringperiode i Tromsø, Trondheim eller Oslo.

Om utdanningsløpet

Spesialistutdanningen i ortopedi tar minimum 5 år etter fullført LIS1. Hoveddelen av læringsmålene i utdanningen kan oppnås i Helgelandssykehuset på minimum 3,5 år. Vi har avtalt et samarbeid med UNN, St. Olavs Hospital og OUS der LIS kan gjennomføre tjeneste ved høyspesialisert avdeling i henholdsvis 18 måneder (UNN og St. Olavs) eller 15 måneder (OUS) normert tid. Læringsmålene som skal oppnås i universitetssykehusene vi har avtale med er:

- ORT 082: Fordypning innen ett av områdene: Traumatologi, kneprotesekirurgi, hofteprotesekirurgi, artroskopisk kirurgi, kreftortopedi, fot- og ankelkirurgi, håndkirurgi, revmakirurgi, barneortopedi eller ryggkirurgi
- ORT 083: Vitenskapelig arbeid: Under supervisjon kunne utarbeide og presentere et vitenskapelig arbeid.

Introduksjon av nye LIS

Ved oppstart blir LIS tatt imot av enhetsleder eller en overlege ved kirurgisk avdeling. LIS vil bli hjulpet med å ordne praktiske ting som ID-kort, arbeidstøy, telefon, kontor, datatilgang og tilgang til det elektroniske journalsystemet vårt. Deretter vil en erfaren LIS ha omvisning og introduksjon for aktuell avdeling og kollegaer. LIS vil bli presentert for det øvrige legekollegiet ved første morgenmøte. De første dagene/ukene er satt av til opplæring, som består av antall følgevakter, antall dager og opplæring ved for eksempel sengepost, poliklinikk. LIS kommer til å ha tid til å gjennomføre en del E-læringskurs for å bli kjent med programvarer, rutiner osv.

LIS vil i løpet av de fire første ukene få tildelt veileder, individuell utdanningsplan og det vil bli utarbeidet en individuell gjennomføringsplan for LIS sitt utdanningsforløp som beskriver hva som skal gjennomføres basert på den enkeltes bakgrunn, erfaring og krav til utdanningen.

Supervisjon, veiledning og faglig utvikling

Supervisjon vil foregå ved at LIS løpende følges opp av spesialist. LIS vil ha supervisor tilstede ved innlæring av ferdigheter, prosedyrer og kunne møte supervisor umiddelbart ved behov. På alle læringsarnea jobber legene tett sammen, og dette gir nær og lett tilgjengelig supervisjon. Supervisor vil også være tilgjengelig under selvstendig tjeneste som poliklinikk og vil alltid være tilgjengelig per telefon eller annen elektronisk kommunikasjon. Det er også et nært samarbeid mellom legene ved de ulike spesialitetene i foretaket, noe som gjør det enkelt for LIS også å konferere med andre spesialiteter ved behov.

LIS vil ved oppstart i ved kirurgisk klinikk få tildelt en klinisk veileder (spesialist) som følger LIS'en over tid. Individuell veiledning skal gjennomføres hver måned hvor LIS blant annet vil få fortløpende tilbakemelding om faglig progresjon og regelmessig kompetansevurdering. Med veileder kan LIS drøfte faglige problemstillinger, egen utvikling og andre temaer som er viktig for spesialiseringen. Første veiledning etter ansettelse bør gjennomføres innen 1 mnd. Veiledningen skal være planlagt og det skal være satt av tid til dette i arbeidstiden. Veiledningen skal dokumenteres i kompetansemodulet.

Alle LIS må som en del av FKM delta i en langsgående veiledningsgruppe over tid på tvers av spesialitetene. Hensikten er å ha en trygg og forutsigbar mulighet til å drøfte temaer innen FKM i lys av egen erfaring og faglige utvikling. Gruppeveiledningen ledes av egne veiledere.

LIS har 4 timers fordypning/uke lagt til dagtid. Fordypningsdager er lagt inn i arbeidsplanen til LIS.

Internundervisning og kurs

Det er satt av 45 minutter til internundervisning to ganger i uken. Tema og ansvar for den teoretiske undervisningen fordeles mellom LIS og overleger, en av undervisningene i uken er nettbasert og i regi av OUS. I tillegg finnes mulighet til å delta ved undervisninger som foregår på nett. Kravet til 70 timer internundervisning er oppfylt.

Det legges til rette for at LIS skal kunne delta på 2-3 anbefalte kurs per år.

Simulering og ferdighetstrening

Det gjennomføres regelmessig traumeøvelser etter BEST- prinsippet der ortopedisk LIS er fast medlem av traumeteamet. Kirurgisk avdeling har eget ferdighetslaboratoriet der man nå har en 3D printer for å lage modeller av kompliserte frakturer og å øve seg på planlegging av osteosyntesen.

Felles kompetansemål (FKM)

Felles kompetansemål er et sett av læringsmål som gjelder for alle spesialiteter og som strekker seg gjennom hele utdanningsforløpet til den enkelte lege i spesialisering. FKM for utdanningens del 2/3 inneholder til sammen 24 læringsmål innen temaene etikk, forskningsforståelse, lovverk, kommunikasjon, kunnskapshåndtering, kvalitet og pasientsikkerhet, pasient- og brukermedvirkning, pasient- og pårørendeopplæring, samhandling, systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse.

I Helgelandssykehuset er ansvaret for å organisere felles kompetansemål lagt til overordnet utdanningsutvalg, som også skal vurdere og vedta omfang av gruppeveiledning.

Kompetansen relatert til FKM skal i hovedsak oppnås i det daglig kliniske arbeid. I tillegg vil læringen skje gjennom læringsaktiviteter som veiledning, internundervisning, tverrfaglige samarbeidsmøter, gruppeveiledning, selvstudium, digital læring (kurs og podcast), samt lokalt og nasjonale kurs.

LIS skal delta på det nasjonalt anbefalte kurset i administrasjon og ledelse, samt nettkurset i sakkyndig arbeid. Alle LIS skal være med på et to-dagers kurs i veiledning og supervisjon som arrangeres i foretaket. Dette kurset er også lagt til rette for at overleger kan delta for å oppnå veiledningskompetanse.

Kompetansen i forskningsforståelse oppnås ved gjennomføring av digitalt kurs i «Kunnskapsbasert praksis». LIS skal også gjennomgå, eventuelt bidra til utarbeidelse av, en forskningsprotokoll sammen med forskningskompetent veileder eller annen ressursperson. Klinisk-etiske problemstillinger og personvern vil være tema i gruppeveiledningen, og det vil legges opp til at KEK inviteres med på egne møter hvor dette har spesielt fokus.

LIS skal være med i et forbedringsarbeid i egen avdeling, dette kan for eksempel være å forbedre en prosedyre eller et pasientforløp. Arbeidet skal legges frem for avdelingsleder som et refleksjonsnotat for forbedringsområde(r).

Forskning

Forskning er en ønsket og prioritert aktivitet ved Helgelandssykehuset, hvor man har som mål å tilrettelegge for forskningsaktiviteter i kliniske avdelinger. Det er rundt 15 klinisk ansatte med doktorgrad. Foretaket har flere pågående forskningsprosjekter innenfor fagområder som nevropsykologi, gynekologi, farmasi, voksenpsykiatri, ortopedi, indremedisin og gastrokirurgi, som også inkluderer Ph.D.- og postdoktorstillinger. Det publiseres vanligvis mellom 15-25 vitenskapelige publikasjoner fra Helgelandssykehusets forskere hvert år, med omtrent lik fordeling mellom psykisk helse og somatikk.

Helgelandssykehuset har vedtatt en egen forsknings-, innovasjonsstrategi og handlingsplan som gjelder frem til 2026. Forsknings- og innovasjonssjef er ansatt i fagstab og leder blant annet foretakets forsknings- og redelighetsutvalg. Forskningsutvalget bidrar med generell støttefunksjon rundt forskningsaktiviteter og forvalter også ordningen med interne forskningsmidler som utlyses årlig. Dette inkluderer såkornmidler for å stimulere til forskning, samt belønningsmidler for publikasjoner. Annet hvert år arrangeres Helgelandssykehusets forskningskonferanse. Det holdes digitale forskningsforelesninger med interne og eksterne forelesere for hele foretaket. Les mer: <https://helgelandssykehuset.no/fag-og-forskning/forskning-og-innovasjon>.

Flere leger i foretaket har bistilling som lektor knyttet til undervisning av 5. års medisinstudenter fra UiT Norges arktiske universitet. Helgelandssykehuset legger også til rette for utdanning innen e-helse (mastergradstudier) og sykepleie i samarbeid med henholdsvis UiT Norges arktiske universitet, samt Nord Universitet og VID vitenskapelige høyskole.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

For å sikre at LIS kan oppnå faglig progresjon og tilegne seg kompetansekrav i spesialistutdanningen, vil det gjennomføres regelmessig kompetansevurdering enten i dialog med veileder, supervisor eller via evalueringskollegium.

Leder har overordnet ansvar for at læringsmål vurderes og godkjennes.

De enkelte læringsaktiviteter vurderes og loggføres i Kompetanseportalen. Noen læringsaktiviteter godkjennes via egenregistrering, og noen godkjennes av supervisor eller veileder. Læringsmålet sendes så til leder for endelig godkjenning. Et utvalg læringsmål godkjennes etter evaluering i evalueringskollegium.

Individuell utdanningsplan

Ved ansettelse vil LIS få tildelt en læringsmålplan i Kompetanseportalen. Denne spesifiserer hvilke læringsmål LIS skal oppnå for å bli spesialist, hvilke læringsaktiviteter som må gjennomføres for å oppnå kompetansen, og ved hvilken læringsarena læringsmålene kan godkjennes.

Kort tid etter ansettelse skal leder i samråd med LIS utarbeide en individuell gjennomføringsplan. I denne legges det en plan for når LIS må påregne å gjennomføre sin spesialiseringsperiode ved andre interne læringsarenaer eller ved samarbeidende helseforetak, angitt med tentativ dato og avtalt normert varighet. Den individuelle gjennomføringsplanen skal være helhetlig og gi en strukturert oversikt over utdanningsløpet for den enkelte LIS. Den individuelle gjennomføringsplanen legges inn i Kompetanseportalen.

Individuell gjennomføringsplan revideres ved endringer som får betydning for utdanningsløpet og oppdateres i Kompetanseportalen.

Læringsmålsplanen og den individuelle gjennomføringsplanen utgjør til sammen en individuell utdanningsplan.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

I Helgelandssykehuset har hver spesialitet et utdanningsutvalg på tvers av læringsarena/lokalisasjon. Formålet med utdanningsutvalgenes arbeid er å legge til rette for at LIS får gode og koordinerte utdanningsløp, og når de definerte læringsmålene i utdanningsplanen.

Utdanningsutvalget består av kliniksjeff og representanter for LIS og overleger fra alle lokalisasjoner. Det er utdanningsansvarlig overlege som leder utdanningsutvalget og som også er Helgelandssykehusets representant i det regionale utdanningsrådet i spesialiteten.

Utdanningsansvarlig overlege har en koordinerende rolle for å bidra til å kvalitetssikre utdanningen i spesialiteten, og har en rådgivende funksjon inn mot linjeledelsen i klinikken. Utdanningsansvarlig overlege skal være en pådriver for utdanningen av LIS med særskilt oppmerksomhet på utdanningsplanen, oppfølging og veiledning, internundervisning og videreutvikling av utdanningen i spesialiteten.

Tillitsvalgte

Helgelandssykehuset skal ha foretakstillitsvalgt med vara og en hovedtillitsvalgt for hver lokalisasjon (Sandnessjøen, Mosjøen og Mo i Rana) for både Overlegeforeningen og Yngre legers forening. Enkelte klinikker, avdelinger og enheter har også egne plasstillitsvalgte. Foretakstillitsvalgte for Yngre legers forening er medlem av overordnet utdanningsutvalg, og tillitsvalgt for LIS1 er medlem av LIS1-komiteen.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med:

Kliniksjeff Elin Rasmussen Grønvik, Elin.Rasmussen.Gronvik@helgelandssykehuset.no

Michal Strehle (UAO i spesialiteten), Johannes.Michael.Strehle@helgelandssykehuset.no